

АНАЛИЗ

НА ЗДРАВОСЛОВНОТО СЪСТОЯНИЕ

НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ

ЗА УЧЕБНАТА 2023/2024 Г.

ОБЛАСТ РУСЕ

Русе, май 2024 г.

Настоящият анализ има за цел да представи състоянието на основните показатели за физическото развитие и здравословно състояние на децата от 1 до 18 години, регистрираните заболявания при проведените през 2023 година профилактични прегледи, както и диспансерно наблюдаваните случаи през учебната 2023/2024 година.

Същият е изготвен съгласно изискванията на Наредба №39/2004 г. за профилактичните прегледи и диспансеризация (обн. ДВ бр. 106/2004 г.) и Наредба №3/2000 г. за здравните кабинети в училища и детски заведения на Министерство на здравеопазването (обн. ДВ бр. 38/2000 г.). Съгласно чл. 11 от горесцитираната наредба медицинските специалисти от детските и учебните заведения обобщават данните, получени от общопрактикуващите лекари за проведените профилактични прегледи на деца и ученици и предават информацията в Регионалните здравни инспекции в срок до 30 март на календарната година. Анализът е базиран на информацията, получена и обобщена от всичките 139 предадени в РЗИ схеми за анализ.

* * * * *

Анализът за 2023 г. е изготвен на базата на подадена информация за обслужен контингент от 6014 деца (в 269 детски групи) и 17940 ученици (в 887 учебни паралелки). С профилактични прегледи са обхванати 99,63% от всички деца (до 7 год.) от заведенията, предали схеми за анализ (97,95% за 2022 г., 98,22% за 2021 г., 97,37% за 2020 г.) и 97,85% от учениците (98,4% за 2022 г., 95,66% за 2021 г., 95,93% за 2020 г.) от област Русе (обхванатите деца и ученици и регистрираните заболявания са показани на табл.1/стр.10 за децата и табл.2/стр.11 за учениците).

Антропометричните данни - ръст и телесна маса са представени на табл.3/стр.12 и табл.4/стр.13 (за деца и ученици съответно).

I. Физическо здравословно състояние на деца и ученици

За да се извърши анализ на физическото здравословно състояние е необходимо първо да се разгледат индивидуалните антропометрични оценки на ръста и на телесната маса (теглото), както и на физическата дееспособност на децата и учениците.

При извършване индивидуална оценка на ръста и теглото, по антропометрични показатели децата се разпределят в три групи:

- I група - норма – деца, с нормален за възрастта си ръст и тегло $/x \pm 1s/$, където „x” е средната стойност за съответната възраст и пол от таблица „Ръст и телесна маса”, а „s” е стандартно отклонение, посочено в същата таблица.

- II група - разширена норма – деца, при които антропометричните показатели са между $/x \pm 1s/$ и $/x \pm 2s/$.

- III група - извън норма – деца, при които антропометричните показатели са под $/x - 2s/$ и над $/x + 2s/$.

Физическата дееспособност на децата се измерва по показателите: мускулна сила на лява и дясна ръка, гладко бягане, скок на дължина, хвърляне на малка топка, максимален брой клякания.

Физическата дееспособност при учениците се определя от оценката по физическо възпитание и спорт.

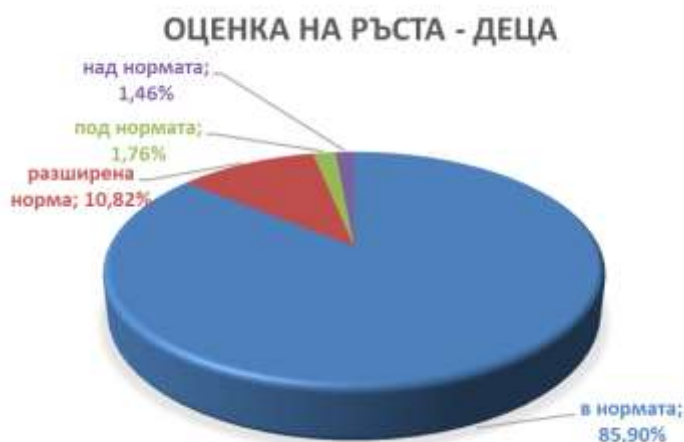
I.1. Антропометрични измервания на деца от 1 до 7 години

1. Измерване на ръст

ръст				
общини и селища	норма	разш. норм	извън нормата	
	брой деца	бр. деца	под	над
област Русе	5160	651	106	88
общ брой 6014	85,80%	10,82%	1,76%	1,46%

От профилактично обхванатите 6014 деца, в група „норма“ са 5160 – 85,8% (85,92% за 2022 г., 86,94% за 2021 г., 86,31% за 2020 г.). В група „разширена норма“ са 651 деца – 10,82% (10,13% за 2022 г., 9,73% за 2021 г., 10,58% за 2020 г.). Извън нормата попадат 3,23% (3,94% за 2022 г., 3,32% за 2021 г., 3,11% за 2020 г.). 106 деца изостават от нормалния за възрастта си ръст (1,76%), а 88 деца го изпреварват (1,46%).

Описаното дялово разпределение е онагледено в следната диаграма:

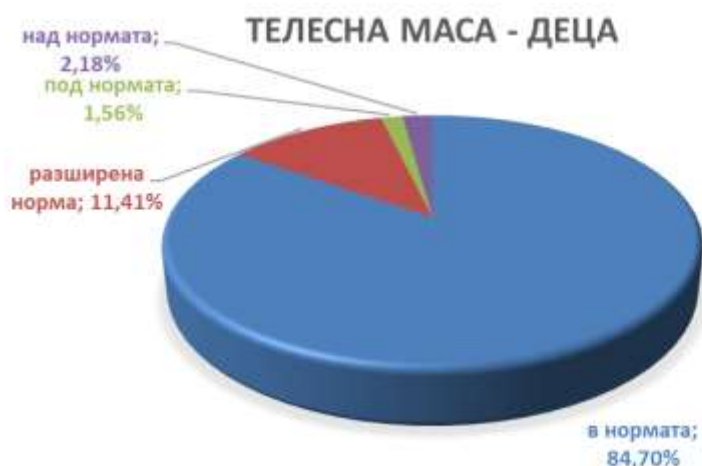
2. Измерване на тегло

общини и селища	телесна маса			
	норма	разш. норм	извън нормата	
	брой деца	бр. деца	под	над
област Русе	5094	686	94	131
общ брой 6014	84,70%	11,41%	1,56%	2,18%

Теглото е другият основен показател за физическо развитие и здравословно състояние на децата. Докато обаче ръстът е анатомична даденост, теглото е променлива величина и се разглежда съпоставено с ръста. Ето защо на теглото се отделя внимание и е желателно да бъде под контрол.

От обхванатите с профилактични измервания деца в група „норма“ са 5094 – 84,7% (85,24% за 2022 г., 85,16% за 2021 г., 84,82% за 2020 г.). В група „разширена норма“ са 686 – 11,41% от прегледаните деца, а „извън норма“ – 225 деца или 3,74%, като с поднормено тегло са 94 – 1,56% и с наднормено тегло са 131 деца – 2,18% .

Описаното дялово разпределение е онагледено в следната диаграма:

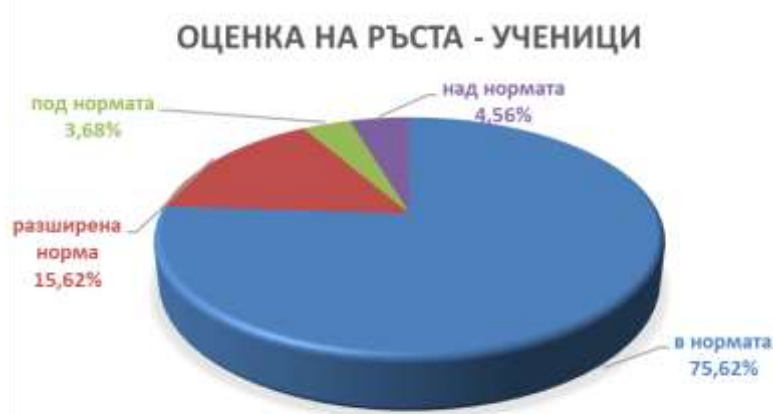
1.2. Антропометрични измервания на ученици от 7 до 18 години

1. Измерване на ръст

ръст				
общини и селища	норма	разш. норм	извън нормата	
	брой ученици	брой ученици	под	над
област Русе	13566	2803	661	818
общ брой 17940	75,62%	15,62%	3,68%	4,56%

При индивидуалната оценка на ръста, учениците се разпределят по групи както следва: от измерените ученици 75,62% - т.е. 13566 ученици са в група норма за възрастта си (77,06% за 2022 г., 76,13% за 2021 г., 77,21% за 2020 г.); 15,62% - 2803 ученици са в разширена норма (15,79% за 2022 г., 16,46% за 2021 г., 16,31 за 2020 г.).

Извън нормата за ръст са 1479 ученици, т.е. 8,24% (7,13% за 2022 г., 7,40% за 2021 г., 6,48% за 2020 г.), като 3,68% - 661 ученици са под нормалния ръст (2,81 % за 2022 г., 3,17% за 2021 г., 2,32% за 2020 г.), а 4,56% - 818 ученици са с наднормен ръст (4,3 % за 2022 г., 4,23% за 2021 г., 4,16% за 2020 г.). Повече данни (разпределение по възраст до 14 и над 14 години, също и по пол са показани в табл.4- част 2.

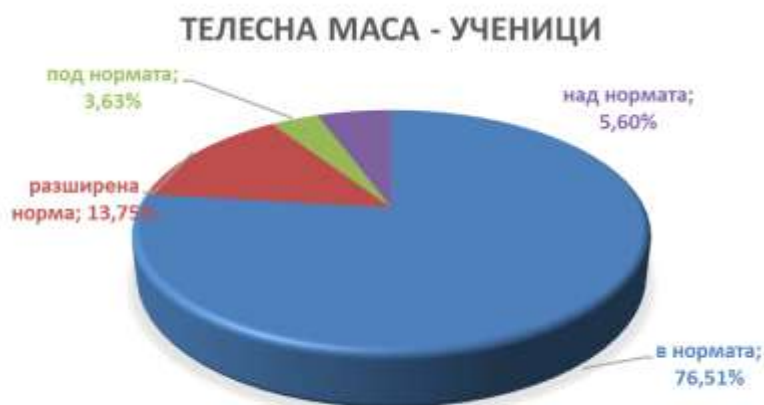

2. Измерване на тегло

Телесна маса				
общини и селища	норма	разш. норм	извън нормата	
	брой ученици	брой ученици	под	над
област Русе	13726	2466	652	1004
общ брой 17940	76,51%	13,75%	3,63%	5,6%

От направените измервания на теглото на обхванатите ученици са видни следните данни: в група норма са 13726 ученици, т.е. 76,51% от антропометрично измерените (76,27 за 2022 г., 75,65% за 2021 г., 72,96% за 2020 г.), в група разширена норма попадат 2466 ученици – 13,75% от измерените (14,96% за 2022 г., 15,78% за 2021 г., 15,35% за 2020 г.), а извън нормата са 1656 ученици – 9,23% (8,76% за 2022 г., 8,56 за 2021 г., 8,25% за 2020 г.).

Под нормата за телесно тегло са 652 ученици или 3,63%, (3,22% за 2022 г., 3,61% за 2021 г., 3,03% за 2020 г.), а с наднормено тегло са 1004 ученици или 5,6% от обхванатите (5,53% за 2022 г., 4,95% за 2021 г., 5,22% за 2020 г.).

Повече информация (разпределение по възраст до 14 и над 14 години, също и по пол са дадени в табл.4 - част 3.

1.3. Физическа дееспособност при децата и учениците

1. При децата

От направените изследвания на децата до 7 г. възраст (които са обхванати в анализа за настоящата година, посредством представените схеми за анализ), 5815 са покрили нормите, което е 96,69% от всички деца (97,31% за 2022 г., 97,49% за 2021 г., 96,49% за 2020 г.) – вижте табл.5 - част 1.

2. При учениците

Данните сочат, че 17352 от тях, т.е. 96,72% са покрили нормите за дееспособност (95,99% за 2022 г., 96,84 за 2021 г., 97,06% за 2020 г.), получавайки оценка над среден (3) в часа по физкултура. Трайно освободени от часовете са били 432 ученици, което е 2,41% (2,78% за 2022 г., 2,63 за 2021 г., 2,38% за 2020 г.).

В групи за лечебна физкултура са включени само 64 ученици – 0,36% (0,11% за 2022 г., 0,07% за 2021 г., 0,15% за 2020 г.). Забелязва се значителен ръст в броя на учениците, включени в групите по лечебна физкултура.

II. Диспансерно наблюдение на деца от 1 до 7 и ученици от 7 до 18 години

В Приложение № 4 на Наредба № 39/16.11.2004 г. на МЗ за профилактичните прегледи и диспансеризацията е посочен списък на заболяванията, при които децата подлежат на диспансеризация.

Обобщените данни от схемите за анализ за 2023 г. показват, че от обхванатите деца и ученици със заболявания, подлежащи на диспансерно наблюдение са:

1. Деца

От всички 6014 обхванати в анализа деца от област Русе 62 (т.е. 1,03%) са диспансеризирани за различни заболявания (1,3% за 2022 г., 1,07% за 2021 г., 0,91% за 2020 г.). Разпределението на диспансерните по класове заболявания и диагнози се намира в табл.6, откъдето е видно, че:

Водещ дял – заболяванията на нервната система – 23 деца и се представят с 37,1% дял от диспансерните деца и 0,38% от всички деца в областта. За сравнение, в предходната година са били 15,38% от диспансерните и 0,19% дял от всички деца в област Русе.

Вторият висок дял са разстройствата в развитието – 19 деца (30,65% от диспансерните или 0,32% от всички деца). За сравнение, в предходната година са били 28,2% от диспансерните деца и 0,36 от всички (0,58% за 2022 г., 0,29% през 2020 г.).

На трето място са заболяванията на дихателната система (проследявани при 11 деца), като процентен дял 17,74% от диспансерните деца и 0,18% от всички. (30,76 от диспансерните за предходната година и 0,39% от всички деца в областта).

На четвърто място са заболяванията на сърдечно - съдовата система – 4 деца. Като процентни дялове- 6,45% от диспансерните и 0,07% от всички деца.

2. Ученици

Диспансерните 248 ученици – 1,38% от всички (за 2022 г. - 1,7%) са показани на табл.7. По класове болести, пресметнато в проценти, данните са следните:

Първо място заемат разстройствата в развитието и поведението – главно аутизъм, както и други генерализирани разстройства. Диспансерни са 53 ученици, което представлява 21,37% от диспансерните и 0,3% от всички ученици. За 2022 г. са били 26,73% дял от диспансерните ученици и 0,45% от всички, 2021 г. - 19,89% дял от диспансерните ученици и 0,22% от всички ученици, 2020 г. - 23,31% дял от диспансерните ученици и 0,30% от всички ученици.

Второ място се заема от болестите на нервната система – 47 ученици. Те представляват 18,95% дял от диспансерните и 0,26% от всички ученици. През 2022 г. са били 23,89% от диспансерните и 0,4% от всички ученици, 2021 г. - 17,34% от диспансерните и 0,19% от всички ученици, 2020 г. - 27,54% от диспансерните и 0,35% от всички ученици.

Трето място се заема от болестите на дихателната система – 44 ученици. Те представляват 17,74% дял от диспансерните и 0,25% от всички ученици. През 2022 г. са били 16,98% от диспансерните и 0,29% от всички ученици, 2021 г. - 25% от диспансерните и 0,27% от всички ученици, 2020 г. - 20,76% от диспансерните и 0,27% от всички ученици.

На четвърто място са заболяванията на ендокринната система – 39 ученици, 15,73% дял от диспансерните и 0,22% от всички ученици, 2022 г. - 14,15% дял от диспансерните и 0,24% от всички ученици.

Останалите диспансерни ученици по-подробно могат да бъдат разгледани в приложението.

III. Регистрирани заболявания и аномалии при профилактичните прегледи на деца от 1 до 7 и ученици от 7 до 18 години

1. Регистрирани заболявания и аномалии при деца от 1 до 7 години (Табл.1)

През 2023 г. са прегледани профилактично 5992 деца (от общо 6014 за които има подадени схеми за анализ), на които са открити общо 182 заболявания, т.е. делът на болните деца е бил 3,04% (4,61% за 2022 г., 3,06% за 2021 г., 2,56% за 2020 г.).

През 2023 година първо място са болестите на зрението - регистрирани 40 деца. Като дял от общия брой регистрирани болни – 21,98%.

На второ място се нареждат заболяванията свързани със специфични забавяния в развитието, регистрирани са 39 деца. Като дял от общия брой регистрирани болни – 21,43%. За сравнение през 2022 г. моментната заболеваемост е била 19,92%.

На трето място се нареждат заболяванията на дихателната система, регистрирани са 28 деца. Като дял от общия брой регистрирани болни – 15,38%. За сравнение през 2022 г. моментната заболеваемост е била 14,49%, 2021 г. - 25,56%, а 2020 г. - 14,29%.

Наблюдава се известна динамиката на относителния дял на най-разпространените болести (от всички регистрирани такива) спрямо предходни години. Като водещи при децата тази година са заболяванията на зрението, които през миналата учебна година са били 9,42%. Заболяванията на

дихателната система са с по-малко от 1% повече, отколкото миналата година - 15,38% срещу 14,49% за 2022 г.

В графа „други“ са поставени 16 заболявания при децата.

2. Регистрирани заболявания и аномалии при ученици от 7 до 18 години (Табл.2)

С профилактичен преглед през 2023 г. са обхванати 17554 ученици от анализираниите 17940 в област Русе (97,85%). От всички прегледани са открити общо 1062 заболявания, като дял те представляват 6,05% от прегледаните ученици (за 2022 г. дялът им е 6,1%, 2021 г. е 4,92%, 2020 г. е 6,25%).

Данните показват, че най-много регистрирани заболявания бележат заболяванията на ендокринната система и обмяната на веществата при 252 ученици или относителен дял от всички заболявания 23,73% и 1,44% от всички прегледани ученици. През 2022 г. тези данни са били 17,71% от всички регистрирани заболявания (198 ученици), 2021 г. - 21,2%, 2020 г. - 27,34%, 2019 г. - 21,49%, а през 2018 г. - 18,48%.

На второ място се подреждат болестите на зрението - при 209 ученици или относителен дял от всички заболявания 19,68% и 1,19% от всички прегледани ученици. През 2022 г. са били 17,71% (166 ученици), 2021 г. - 16,66%, 2020 г. - 17,62%, 2019 г. - 15,57%, 2018 г. - 11,63%.

На трето място са заболяванията на костно-мускулната система при 203 ученици (от които само гръбначните изкривявания са открити на 181 ученици) или относителен дял от всички заболявания 19,11% и 1,16% от всички прегледани ученици. През 2022 г. тези данни са били 21,37%, 2021 г. - 17,68%, 2020 г. - 20,98%.

Табличните данни за регистрираните заболявания при профилактичните прегледи дават възможност да се анализира здравословното състояние на учениците по възрастов показател: за първи, седми и десети клас. Изборът точно на тези възрастови групи е свързан с факта, че това са преходни периоди в развитието на учениците.

Прегледаните **първокласници** през 2023 година са 1430 от общо 1446 или 98,89% (99,07 за 2022 г., 98,15% за 2021 г., 97,84% за 2020 г.). Открити са 111 заболявания.

Най-често срещани са гръбначните изкривявания с 30,63% заболеваемост сред децата в първи клас. На второ място са разстройствата в развитието и поведението с 16 ученици или 14,41% от всички регистрирани заболявания.

На трето място са заболяванията засягащи зрението с регистрирани и заболяванията на ендокринната система с регистрирани по 14 първокласници или 12,61%.

Средно за всички първокласници заболеваемостта е 7,76% (8,85% за 2022 г., 8,54% за 2021 г., 11,02% за 2020 г., 24,72% за 2019 г.).

При **седмокласниците** прегледаните са 1541 от 1570 ученици - 98,15% (97,72 за 2022 г., 97,37% за 2021 г., 97,05% за 2020 г.). Открити са 83 заболявания - 5,39% от обхванатите. Тук първенството се заема от болестите на ендокринната система и обмяната на веществата - 40 регистрирани ученици (25 за 2022 г.). Това дава заболеваемост 48,19%, което се оценява като сериозно покачване на фона на 28,73% през изминалата година. На второ място се нареждат болестите, засягащи зрението - 18 ученици или 21,69% от всички регистрирани заболявания сред учениците в седми клас. Следват случаите на ученици с разстройства в развитието и поведението - 5 ученици или 6,02%.

От **десетокласниците** профилактично са прегледани 1478 от 1513 ученици - 97,69% (96,59% за 2022 г., 93,76% за 2021 г., 97,02% за 2020 г.). Диагностицирани са 76 заболявания - на 5,14% от прегледаните ученици.

Водещи тук са болестите на ендокринната система и обмяната на веществата - регистрирани 30 ученици (39,47% от всички регистрирани заболявания). На второ място с 15 ученици се нареждат болестите на зрението или 19,74%. Болестите на нервната система са с 10 регистрирани ученици или 13,16%.

РЕЗЮМЕ НА ДАННИТЕ С ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ

1. Обхващането с профилактични прегледи през 2023 година е **99,63%** при децата (97,95% за 2022 г., 99,22% за 2021 г., 97,38% през 2020 г.) и **97,85%** при учениците (98,4% за 2022 г., 94,28% за 2021 г., 95,94% през 2020 г.).

2. Антропологичните измервания показват, че в нормите за ръст и тегло (широките граници) са както следва:

✓ ръст – 5160 деца – 85,8% (85,92% за 2022 г., 86,94% за 2021 г., 86,31% за 2020 г.) и 75,62% - т.е. 13566 ученици – са в група норма за възрастта си (77,06% за 2022 г., 76,13% за 2021 г., 77,21% за 2020 г.);

✓ тегло – 5094 деца – 84,7% (85,24% за 2022 г., 85,16% за 2021 г., 84,82% за 2020 г.) и 13726 ученици, т.е. 76,51% от антропометрично измерените (76,27% за 2022 г., 75,65% за 2021 г., 72,96% за 2020 г.).

3. При тестовите за физическа дееспособност, съобразно възрастта, изискуемите норми са покрили 5815 деца, което е 96,69% от всички (97,31% за 2022 г., 97,49% за 2021 г., 96,49% за 2020 г.) и 17875 от учениците – 96,72% (95,99% за 2022 г., 97,07% за 2021 г., 97,06% за 2020 г.).

От час по физическо възпитание и спорт са освободени 432 ученици, което е 2,41% (2,78% за 2022 г., 2,63% за 2021 г., 2,38% за 2020 г.).

В групи за лечебна физкултура са включени **64** ученици (0,36%).

4. На диспансерен учет поради хронични и труднолечими заболявания се водят:

✓ при децата: **1,03%** (1,3% за 2022 г., 1,07% за 2021 г., 0,91% за 2020 г.), от които най-многобройни са заболяванията на нервната система - 23 деца, като процентен дял 37,01% от диспансерните деца и 0,38% от всички деца в областта. На второ място са децата с разстройства в развитието - 19 деца (30,65% от диспансерните или 0,32% от всички деца). На трето място са заболяванията на дихателната система – 11 деца. Като процентни дялове - 17,74% от диспансерните и 0,18% от всички деца.

✓ при учениците: диспансеризирани са **1,38%** от всички (1,7% за 2022 г., 1,1% за 2021 г., 1,29% за 2020 г.). Най-голям е броят на разстройствата в развитието и поведението - главно аутизъм, както и други генерализирани разстройства. Диспансерни са били 53 ученици, което представлява 21,37% от диспансерните и 0,3% от всички ученици. За 2022 г. са били 26,73% дял от диспансерните ученици и 0,22% от всички ученици.

На второ място са болестите на нервната система - 47 ученици, 18,95% дял от диспансерните и 0,26% от всички ученици. За предходната година данните са съответно 23,89% от диспансерните и 0,4% от всички ученици.

На трето място са болестите на дихателната система – 17,74% дял от диспансерните и 0,25% от всички ученици. През 2022 г. са били 16,98% от диспансерните и 0,29% от всички ученици.

5. Водещи заболявания при профилактичните прегледи (с най-голям процентен дял от всички регистрирани заболявания) са:

✓ при децата: водещи са болестите на зрението, регистрирани са 40 деца. Като дял от общия брой регистрирани болни – 21,98%.

На второ място се нареждат заболяванията свързани със специфични забавяния в развитието, регистрирани са 39 деца, като дял от общия брой заболявания – 21,43%.

На трето място се нареждат заболяванията на дихателната система, регистрирани са 28 деца. Като дял от общия брой регистрирани болни – 15,38%.

✓ при учениците: данните показват, че най-много регистрирани заболявания бележат заболяванията на ендокринната система и обмяната на веществата при 252 ученици или относителен дял от всички заболявания 23,73%. През 2022 г. тези данни са били 17,71%.

На второ място се подреждат болестите на зрението- при 209 ученици или относителен дял от всички заболявания 19,68% и 1,19% от всички прегледани ученици. През 2022 г. са били 17,71%.

На трето място са заболяванията на костно-мускулната система при 203 ученици или относителен дял от всички заболявания 19,11% и 1,16% от всички прегледани ученици. През 2022 г. тези данни са били 21,37%.

ПРЕПОРЪКИ

1. За да се подобри обхващането с профилактични прегледи на децата и особено на учениците, е необходимо медицинските специалисти към учебните заведения да информират всички родители и да настояват за тяхното провеждане при личните лекари, като обяснят необходимостта от тях. Родителите да изискват настоятелно документиращите талони за проведен преглед и да го представят на медицинския специалист.
2. За да се оптимизира борбата с водещите заболявания – затлъстяване, гръбначни изкривявания, смущения в зрението, бронхилна астма – медицинските специалисти при учебните и детски заведения да подобрят координацията си с ръководството на съответното заведение, както и с преподавателите по физическо възпитание и спорт (в училищата) и да предлагат мерки за повишаване на двигателната активност. Да се предложат инициативи за опазване чиста околна среда, особено атмосферния въздух. Относно чревните паразитози – медицинските специалисти и ръководителите на детските заведения да следят и изискват повишаване на личната хигиена – измиване на ръцете със сапун и вода преди всяко ядене, правилно изрязване на ноктите; преди храненето измиване на плодовете, предпазване на храните от мухи и други насекоми.
3. За правилното развитие на подрастващите, борбата с наднорменото тегло и другите последици от обездвижване да се повиши тяхното физическо натоварване и закаляване в часовете по физкултура. Да се обхващат повече ученици, включително подходящ дял от освободените от часовете по физическо възпитание в часове по лечебна физкултура. Да се акцентира на здравните теми за значението на физическата активност.
4. С цел правилното физическо развитие да се съблюдава пълноценно и здравословно хранене на подрастващите.
5. С оглед създаване на правилни знания, умения и навици от най - ранна възраст у подрастващите да се подобри тяхното здравно образование, съобразно тяхната възраст и процеса на израстване. Да се търси съдействие на лектори от РЗИ и други специалисти, особено по темите за хранене, физическа активност и други рискови фактори за развитие на хронични незаразни болести.
6. Необходимо е също подобряване на материалната база, съвременно оборудване на спортните бази в учебните заведения с уреди и пособия, както и обзавеждане на класните стаи и кабинети с учебна мебел, съобразена с възрастта и ръста на учениците.
7. След изготвяне на анализа на здравословното състояние на децата и учениците, медицинските специалисти да запознават с резултатите ръководството на детското/учебното заведение и родителите, като се предложат конкретни инициативи за подобряване на здравословното състояние.
8. Медицинските специалисти от здравните кабинети в училищата да осъществяват контрол при работата на учениците с персонални компютри, съгласно Наредба № 9 на Министерство на здравеопазването (обн. ДВ бр. 46/1994 г.).

ПРИЛОЖЕНИЕ:

Табл. 1

Регистрирани заболявания и аномалии при основния профилактичен преглед на децата, проведен в периода септември-декември, отразен в личните им профилактични карти за 2023 г.				
Заболявания и аномалии	Шифър	Децата общо	В това число:	
			0-3 г.	4-6г.
а	б	1	2	3
Общ брой деца		6014	958	5051
Общо прегледани деца	1	5992	958	5029
Туберкулоза (A15-A19)	2			
Злокачествени новообразувания (C00-C96)	3			
Болести на щитовидната жлеза (E04-E07)	4	1		1
Захарна болест (диабет) (E10)	5	5		5
Затлъстяване (E65-E68)	6	13		13
Болести на кръвта и кръвотворните органи (D50-D69)	7			
Неврози (F40-F48)	8			
Специални симптоми и синдроми (заекване, тикове, анорексия, енурезис, стереотипи) (F95, F98)	9	4		4
Специфично забавяне в развитието (F84)	10	33	1	32
Олигофрения (F70-F79)	11	2		2
Детска церебрална парализа (G80)	12	11		11
Епилепсия (G40)	13	9		9
Нарушения на рефракцията и акомодацията (H52)	14	1		1
Смущения в зрението (H53)	15	37		37
Слепота и намалено зрение (H54)	16			
Болести на ухото и на мастоидния израстък (H65-H93)	17	2		2
в т.ч. Глухота (H90)	18			
Остър ревматизъм и хронична ревмат. кардиопатия (I00-I09)	19	1		1
Хипертонична болест (I10-I15)	20			
Хронични заболявания на тонзилите и аден. вегетации (J35)	21	2		2
Алергичен ринит (J30)	22	11	1	10
Пневмония (J12-J18)	23	4		4
Хроничен бронхит (J41-J44)	24	1		1
Астма (J45)	25	10		10
Язва на стомаха и дванадесетопръстника (K25-K26)	26			
Гастрит и дуоденит (K29)	27	3		3
Абдоминална херния (K40-K46)	28			
Хроничен хепатит (B18.1, B18.8, K73)	29			
Остър и хроничен гломерулонефрит (N00-N08)	30			
Остър и хроничен пиелонефрит (N10-N16)	31	1		1
Камъни в бъбрека и уретера (N20-N23)	32			
Кръвотечения от половите органи и смущения на менструацията (N91-N94)	33			
Артропатии и сродни заболявания (M00-M36)	34	1		1
Плоско стъпало, придобито (M21.4)	35			
Гръбначни изкривявания (M40-M43)	36			

Вродени аномалии (Q00-Q99)	37	11	1	10
в т.ч. на сърдечно съдовата система (Q20-Q27)	38	3	1	2
крипторхизъм (Q53)	39			
Късни последици от травми и отравяния (T90-T95)	40			
Други	41	16	1	16
Открити заболявания - всичко		182	5	178

Табл. 2

Регистрирани заболявания и аномалии при основния профилактичен преглед на учениците, проведен в периода септември-декември, отразен в личните им профилактични карти за 2023 г.					
Заболявания и аномалии	Шифър	Брой ученици всичко	В това число:		
			I клас	VII клас	X клас
а	б	1	2	3	4
Общ брой ученици	0	17940	1446	1570	1513
Общо прегледани ученици	1	17554	1430	1681	1478
Туберкулоза (A15-A19)	2	2			
Злокачествени новообразувания (C00-C96)	3	7	1		
Болести на щитовидната жлеза (E04-E07)	4	6	1	1	
Захарна болест (диабет) (E10)	5	38	2	6	4
Затлъстяване (E65-E68)	6	208	11	33	26
Болести на кръвта и кръвотворните органи (D50-D69)	7	6		1	1
Неврози (F40-F48)	8	1			
Специални симптоми и синдроми (заекване, тикове, анорексия, енурезис, стереотипи) (F95, F98)	9	5		1	
Специфично забавяне в развитието (F84)	10	81	15	2	2
Олигофрения (F70-F79)	11	11	1	1	1
Детска церебрална парализа (G80)	12	31	4	3	2
Епилепсия (G40)	13	30	2	1	8
Нарушения на рефракцията и акомодацията (H52)	14	86	3	2	7
Смущения в зрението (H53)	15	107	9	15	8
Слепота и намалено зрение (H54)	16	10	2	1	
Болести на ухото и на мастоидния израстък (H65-H93)	17	4			
в т.ч. Глухота (H90)	18	2			
Остър ревматизъм и хронична ревмат. кардиопатия (I00-I09)	19	2			
Хипертонична болест (I10-I15)	20	5		1	2
Хронични заболявания на тонзилите и аден. вегетации (J35)	21				
Алергичен ринит (J30)	22	16	4		
Пневмония (J12-J18)	23	2	1		
Хроничен бронхит (J41-J44)	24	3	2	1	

Астма (J45)	25	50	4	8	4
Язва на стомаха и дванадесетопръстника (K25-K26)	26	1			
Гастрит и дуоденит (K29)	27	5			1
Абдоминална херния (K40-K46)	28	1			
Хроничен хепатит (B18.1, B18.8, K73)	29				
Остър и хроничен гломерулонефрит (N00-N08)	30				
Остър и хроничен пиелонефрит (N10-N16)	31	1			
Камъни в бъбрека и уретера (N20-N23)	32	1			
Кръвотечения от половите органи и смущения на менструацията (N91-N94)	33	3			1
Артропатии и сродни заболявания (M00-M36)	34	13			2
Плоско стъпало, придобито (M21.4)	35	9	2		1
Гръбначни изкривявания (M40-M43)	36	181	32	4	3
Вродени аномалии (Q00-Q99)	37	16	5	1	
в т.ч. на сърдечно съдовата система (Q20-Q27)	38	24			1
крипторхизъм (Q53)	39				
Късни последици от травми и отравяния (T90-T95)	40	7		1	
Други	41	87	10		2
Открити заболявания - всичко	42	1062	111	83	76

Табл. 3

Антропометрични данни за децата от област Русе

Част 1

обслужван контингент						
общини и селища	общ брой групи	общ брой деца	от тях на възраст		в това число	
			1-3 г.	3-7 г.	момчета	момичета
област Русе	269	6014	966	4980	3142	2873

Част 2

ръст				
общини и селища	норма	разш. норм	извън нормата	
	брой деца	бр. деца	под	над
област Русе	5160	651	106	88
общ брой 6014	85,80%	10,82%	1,76%	1,46%

Част 3

телесна маса				
общини и селища	норма	разш. норм	извън нормата	
	брой деца	бр. деца	под	над
област Русе	5094	686	94	131
общ брой 6014	84,70%	11,41%	1,56%	2,18%

Антропометрични данни за учениците от област Русе:

Част 1

обслужен контингент						
общини и селища	общ брой паралелки	общ брой ученици	от тях на възраст			
			7-14г.		14-18г.	
			момчета	момичета	момчета	момичета
област Русе	887	17940	5753	5406	3452	3329

Част 2

общини и селища	ръст															
	норма				разширена норма				под нормата				над нормата			
	7-14м	7-14ж	14-18м	14-18ж	7-14м	7-14ж	14-18м	14-18ж	7-14м	7-14ж	14-18м	14-18ж	7-14м	7-14ж	14-18м	14-18ж
област Русе	4411	4150	2550	2455	901	757	562	583	239	319	95	108	255	270	169	124
Антропометрирани: 17940	24,59 %	23,13 %	14,21 %	13,68 %	5,02 %	4,22 %	3,13 %	3,25 %	1,33 %	1,78 %	0,53 %	0,6 %	1,42 %	1,51 %	0,94 %	0,69 %

Част 3

общини и селища	телесна маса															
	норма				разширена норма				под нормата				над нормата			
	7-14м	7-14ж	14-18м	14-18ж	7-14м	7-14ж	14-18м	14-18ж	7-14м	7-14ж	14-18м	14-18ж	7-14м	7-14ж	14-18м	14-18ж
област Русе	4373	4118	2595	2640	848	744	484	390	259	208	98	87	366	293	190	155
Антропометрирани: 17940	24,38 %	22,95 %	14,46 %	14,72 %	4,73 %	4,15 %	2,7 %	2,17 %	1,44 %	1,16 %	0,55 %	0,48 %	2,04 %	1,63 %	1,06 %	0,86 %

Физическа дееспособност на децата в област Русе

Част 1

Област Русе	общ брой	покрили нормите	% от общия брой
	6014	5815	96,69

Физическа дееспособност на учениците в област Русе

Част 2

Показател	Общ брой ученици	7-14 г.		14-18 г.	
		Момчета	Момичета	Момчета	Момичета
Брой на ученици, получили оценка над среден (3) при изследване на физическата дееспособност	17352	6195	5889	4221	3833
Брой ученици, освободени от часовете по физическо възпитание	432	94	82	99	157
Брой ученици, включени в групи по лечебна физкултура в училище	64	30	19	7	8

общ брой ученици: 17940
покрили нормите: 17352 (96,72%)
освободени: 432 (2,41%)

Табл. 6

ДИСПАНСЕРНИ ДЕЦА - ОБЛАСТ РУСЕ 2023-24 г.		
Диагноза	МКБ	БРОЙ
Инсулинозависим захарен диабет без усложнения	E10.9	1
Детски аутизъм	F84.0	18
Нарушение на активността и вниманието	F90.0	1
Grand mal припадъци (с малки припадъци [petit mal] или без тях), неуточнени	G40.6	3
Малки припадъци [petit mal], без припадъци grand mal, неуточнена	G40.7	1
Други уточнени форми на епилепсия	G40.8	1
Спастична церебрална парализа	G80.0	8
Спастична диплегия	G80.1	7
Друга детска церебрална парализа	G80.8	3
Намалено зрение на двете очи	H54.2	1
Други сезонни алергични ринити	J30.2	1
Други алергични ринити	J30.3	1
Астма с преобладаващ алергичен компонент	J45.0	8
Неалергична астма	J45.1	1
Цьолиакия	K90	1
Юношески пауциаркуларен артрит	M08.4	1
Други юношески артрити	M08.8	1
Междукамерен септален дефект	Q21.0	2
Предсърднокамерен септален дефект	Q21.2	1
Вродена хидронефроза	Q62	1
	сумарно:	62

общ брой диспансерни: 62
общ брой деца 6014

Диспансерни ученици - област 2023-24 г.					
Диагноза	МКБ	7- 14 г.		14-18 г.	
		м	ж	м	ж
Туберкулоза на белите дробове, потвърдена бактериоскопич	A15				1
Злокачествено новообразувание на устната	C00.0	1			
Злокачествено новообразувание на щитовидната жлеза	C73	2			
Лимфобластна левкимия	C91.1		1		
Желязонеодоимъчна анемия, неуточнена	D50.9	1	1		2
Вроден дефицит на фактор IX	D67.0	1			
Нетоксична гуша, неуточнена	E04.9	1	2		2
Тиреотоксикоза с дифузна гуша	E05.0				1
Инсулинозависим захарен диабет без усложнения	E10.9	11	9	6	5
Разстройство на обмяната на аминокиселините	E71.1		1		
Кистозна фиброза с чревни прояви	E84.1		1		
Генерализирани разстройства в развитието	F84.0	30	9	3	6
Нарушение на активността и вниманието	F90.0	2			
Други поведенчески и емоционални разстройства с начало, типично за детството и юношеството	F98	3			
Локализирана (фокална)(парциална) идиопатична епилепсия и епилептични синдроми с тонично-клоничини припадъци с фокално начало	G40.0	4		2	2
Grand mal припадъци (с малки припадъци [petit mal] или без тях), неуточнени	G40.6	1	4	6	1
Други уточнени форми на епилепсия	G40.8	1		2	1
Спастична церебрална парализа	G80.0	6	7	4	1
Спастична диплегия	G80.1			1	1
Друга детска церебрална парализа	G80.8	3			
Намалено зрение на двете очи	H54.2	7	9		
Двустранна невросензорна загуба на слуха	H90.3		2		
Есенциална (първична) хипертония	I10	3		1	1
Други сезонни алергични ринити	J30.2	1			
Астма с преобладаващ алергичен компонент	J45.0	20	7	7	9
Язва на стомаха	K25.0			1	
Болест на Chronе на тънкото черво	K50.0			1	
Цьолиакия	K90.0	2			
Реактивна артропатия	M02		1		1
Аномалия на Силвиевия проток	Q03.0		1		
Вродена липса, атрезия и стриктура на слуховия канал	Q16.1	1			
Междукамерен септален дефект	Q21.0	1	1	4	1
Междупредсърден септален дефект	Q21.1		1		
Тетралогия на Фалот	Q21.3		1		1
Dextrocardia	Q24		1		

Други уточнени вродени аномалии на сърцето	Q24.8	1	2	1	
Болест на Hirschprung	Q43.1	1			
Бъбречна поликистоза, инфантилен тип	Q61.1	1			
Последица от травми на черепно-мозъчните нерви	T90.3	4	1	2	1
Последици от вътречерепна травма	T90.5			1	
сумарно:		108	62	42	36

общ брой диспансерни: 248
общ брой ученици: 17940